

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **N. H. P.**, zast. JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 7. 2019, č. j. 60 Az 23/2019 – 61,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jakubovi Backovi **se přiznává** odměna ve výši 4114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 3. 2019, č. j. OAM-49/LE-BA02-P08-2019; tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany posouzena jako nepřípustná dle 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a řízení bylo dle § 25 písm. i) téhož zákona zastaveno; současně se konstatuje, že státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále „dublínského nařízení“) je Rumunsko.

[2] Stěžovatel k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 1. 2. 2019 uvedl, že si nepamatuje přesně, kdy opustil Vietnam, ale že odtamtud letecky odcestoval někdy v září nebo v říjnu 2018 se svým pasem s rumunským vízem do Rumunska. Tam následně strávil přibližně tři měsíce a pak odcestoval do Německa, kde byl zadržen a navrácen do České republiky. Důvodem jeho žádosti o mezinárodní ochranu je strach z toho, že ve Vietnamu by byl pronásledován kvůli dluhům, které udělal po rozvodu. V průběhu pohovoru dne 12. 2. 2019 dodal, že mu kamarád nabídl, aby zemi opustil a proto

odcestoval se svým pasem s rumunským vízem do Rumunska; o mezinárodní ochranu se v ČR rozhodl požádat, protože se nemůže vrátit do Vietnamu z důvodu obav z mafie, která by ho dle jeho slov mohla zabít. Současně by o něm ve Vietnamu mohli říkat špatné věci a již tam nemá žádné závazky. V době podání žádosti o mezinárodní ochranu byl stěžovatel držitelem víza vydaného Rumunskem; správní orgán dne 21. 2. 2019 požádal Rumunsko o převzetí příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, dne 5. 3. 2019 obdržel správní orgán informaci, že Rumunsko uznalo svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatele.

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.; má za to, že přijatelnost kasační stížnosti je dána s ohledem na to, že se krajský soud ve svém rozsudku dopustil zásadního pochybení, jímž je nesprávné vyhodnocení otázky, zda lze současné existující nedostatky sociálního zabezpečení žadatelů o mezinárodní ochranu a zabezpečení jejich integrace v Rumunsku považovat za tolik závažné, aby byly důvodem pro aplikaci článku 3 odst. 2 dublinského nařízení. Stěžovatel v žalobě namítal, že jeho předání do Rumunska je nepřípustné, neboť Rumunsko není schopné zabezpečit řádný průběh azylového řízení a v rumunském azylovém řízení jsou dány systémové nedostatky, které činí vydání do Rumunska za účelem azylového řízení nepřípustným. Stěžovatel konstatuje, že k otázce systémových nedostatků se již vyjadřoval Evropský soud pro lidská práva (rozsudek ve věci Tarakhel proti Švýcarsku, stížnost č. 29217/12, ze dne 4. 11. 2014: ESLP; dále rozsudek M.S.S. proti Belgii a Řecku, stížnost č. 30696/09, ze dne 21. 1. 2011). Soudní dvůr Evropské unie uvedl, že domněnka, že stát dublinského systému postupuje v souladu s čl. 4 Listiny základních práv EU, je vyvrácena tehdy, jestliže systémové nedostatky v azylové proceduře a přijímacích podmínkách dosahují úrovně nelidského či ponižujícího zacházení. Pro případ přemístění dle dublinského nařízení tak platí, že stát, který rozhoduje o přemístění, není vyvázán z povinnosti provést důkladný a individualizovaný přezkum situace dané konkrétní osoby. Důležité jsou tedy jak všeobecné podmínky přijetí, tak zvláštní situace dané osoby.

[4] Stěžovatel zdůrazňuje, že lze souhlasit s tím, že nedostatky v azylovém systému konkrétního členského státu musí dosahovat jisté úrovně, již však nesouhlasí s tím poměrně stručným vyhodnocením jeho námitek týkajících se právě situace v Rumunsku, které krajský soud provedl. Soud námítky nehodnotil nikterak konkrétně, pouze uvedl, že problémy, které stěžovatel podrobně popsal ve své žalobě, nedosahují úrovně, která by mohla založit nepřijatelnost předání stěžovatele do Rumunska, s tím se však stěžovatel ztotožnit nemůže a trvá na tom, že právě s ohledem na svoji argumentaci je předání do Rumunska nepřípustné. Opakovaně uvádí, že především sociální situace žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku je tristní, což vede zvláště v případě nemajetných žadatelů o mezinárodní ochranu - tedy i v případě stěžovatele - k nutnosti konstatování neakceptovatelných podmínek dosahujících intenzity rizik nelidského a ponižujícího zacházení. Problémy pramení především ze špatné koordinace rumunského práva sociálního zabezpečení a rumunského azylového práva. Žadatelé o mezinárodní ochranu a držitelé mezinárodní ochrany proto nemohou využívat záchranné sociální sítě rumunského práva sociálního zabezpečení, což stěžovatel již v doplnění žaloby ilustroval např. tím, že rumunské orgány sociálního zabezpečení mnohdy vyžadují pro uplatnění nároků na jednotlivé sociální benefity doklady, které přitom země, ze kterých žadatelé o mezinárodní ochranu pocházejí, ani nevydávají, čímž je od počátku znemožněno to, aby se

pokračování

žadatelům o mezinárodní ochranu dostalo potřebné sociální podpory, kterou především zpočátku svého pobytu na území Rumunska mohou potřebovat. Podobně pak nelze bagatelizovat obtíže spočívající v problematické participaci držitelů mezinárodní ochrany na integračních programech, které by jim umožnily adaptovat se v rumunské společnosti a osvojit si především rumunštinu. Oficiální programy obnášejí pouze čtyři hodiny výuky týdně, přičemž neexistuje žádný koordinovaný program, který by zabezpečoval alespoň efektivní a účelnou výuku rumunštiny a rumunských kulturních reálií v tomto omezeném rozsahu, a to zvláště s ohledem na to, že není k dispozici dostatek učitelů rumunštiny, kteří by byli schopni výuky v cizím jazyku. Tyto okolnosti jsou tak zásadní překážkou integrace do rumunské společnosti, a to do té míry, že těm držitelům mezinárodní ochrany, kteří se neuchytí uvnitř vlastní komunity, brání v běžném zařazení do společnosti a činí je závislými na sociální podpoře, které se jim ovšem z výše uvedených důvodů nedostává v plné míře. Žadatelé o mezinárodní ochranu, jakož i držitelé mezinárodní ochrany, se rovněž setkávají se zásadní diskriminací a nedostatkem potřebné spolupráce a nápomoci ze strany státních i místních orgánů, čelí tak těžkostem a mnohdy nepřekonatelným překážkám při obstarání různých sociálních benefitů, nebo i běžných dokladů (rodných listů apod.). Většina rumunských úředníků s nimi odmítá jednat na stejné úrovni jako s rumunskými občany, ačkoliv pro takové rozlišování nejsou dány zákonné podmínky. Dle stěžovatele v Rumunsku neexistuje záruka, že by žadatelům o mezinárodní ochranu (tedy i stěžovateli) bylo poskytnuto dostatečné ubytování, výuka rumunského jazyka nutná k základní integraci do společnosti, jakož i úhrada zdravotní péče. Stěžovateli tak hrozí nepříjemně špatné materiální podmínky v azylovém řízení i po případném přiznání mezinárodní ochrany, které nezabezpečí ani základní stravu, lékařskou péči a ubytování. Nelze tedy hovořit o tom, že by materiální podmínky žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku byly „skromné“, nýbrž se jedná jednoznačně o podmínky, které vedou k bezdomovectví a neřešitelné sociální situaci žadatelů o mezinárodní ochranu, právě toto vážné ohrožení žadatelů o mezinárodní ochranu, jakožto i osob, jímž byla v Rumunsku mezinárodní ochrana udělena tak lze klasifikovat jako existující nebezpečí nelidského zacházení, které činí předání stěžovatele do Rumunska nepřijatelným. Stěžovatel trvá na tom, že zásadní problémy rumunského azylového systému a materiálního zabezpečení žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku, které rozvedl již ve své žalobě a znovu připomněl v kasační stížnosti, jsou natolik závažné, že bylo povinnosti krajského soudu se s nimi minimálně konkrétně vypořádat a uvést, z jakého důvodu je za tolik závažné nepovažuje.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti plně odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí a rozsudek krajského soudu. K námitkám stěžovatele uvádí, že zmiňované rozhodnutí jakož i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu se zákonem. Konstatuje, že na úrovni Evropské unie, ať již jejích jednotlivých výkonných orgánů či Evropského soudního dvora, ani ze strany Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku, nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie nebo Rady Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systémové nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku dosahující dokonce rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv Evropské unie. Rovněž Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, jako nejvyšší orgán odpovědný za dohled nad dodržováním a naplňováním Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Newyorského protokolu z roku 1967 nevydal žádné stanovisko

požadující, aby se členské státy Evropské unie zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Rumunska, jak to učinil například zcela jednoznačně v případě Řecka. Pokud by situace byla v Rumunské republice pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany tak špatná jak se domnívá stěžovatel, určitě by výše uvedené instituce vydaly stanovisko, aby se členské státy EU zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu také do této země, což se však nestalo. Z informací týkajících se průběhu azylové procedury v Rumunsku nevyplývá, že by zde žadatelé o udělení mezinárodní ochrany byli vystaveni reálnému riziku mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení. Námitky stěžovatele dle přesvědčení žalovaného nemají opodstatnění, ve svém rozhodnutí se jimi dostatečně zabýval, jakož se jimi zabýval i krajský soud, s jehož odůvodněním se žalovaný ztotožňuje. S ohledem na výše uvedené skutečnosti žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout.

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[7] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[10] V nyní posuzované věci je tedy klíčovou otázkou to, zda závěry žalovaného mají oporu v nashromážděných podkladech, konkrétně to, zda je z podkladů zřejmé, že v Rumunsku neexistují systémové nedostatky azylového řízení, pro které by bylo předání stěžovatele do tohoto státu vyloučeno, a rozhodnutí žalovaného i rozsudek krajského soudu těmito podklady odpovídají.

[11] S otázkou, zda jsou v Rumunsku v řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně zacházení se žadateli o ni, přítomny takové systémové nedostatky, které by vedly k aplikaci článku 3 odst. 2 nařízení Dublin III, se Nejvyšší správní soud komplexně vypořádal např. v rozsudku ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2 Azs 33/2018 - 20. Zde jasně konstatoval, že z obecně známých informací, ani z informací předkládaných stěžovatelem v onom řízení, které se stejně jako nyní týkaly údajných nedostatků rumunského sociálního systému a integračních programů, nelze dovozovat, že by Rumunsko nebylo schopné zajistit adekvátní podmínky žadatelům o mezinárodní ochranu, a že by tedy bylo namíste aktivovat článek 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Obdobně lze odkázat např. na

pokračování

rozsudek NSS ze dne 5. 12. 2019, č. j. 1 Azs 256/2019 – 30, ze dne 7. 8. 2018, č. j. 6 Azs 117/2018 – 26, ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 123/2018- 26 , v nichž posuzoval Nejvyšší správní soud věci skutkově obdobné.

[12] V nyní projednávané kasační stížnosti stěžovatel neuvedl nic, co by nasvědčovalo tomu, že by se situace v Rumunsku podstatně změnila. Poukazoval pouze obecně na údajně nedostatečnou koordinaci rumunského práva sociálního zabezpečení a rumunského azylového práva a na nedostatky integračních programů pro žadatele o mezinárodní ochranu. To však nejsou skutečnosti, které by mohly dosahovat intenzity mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU (srov. též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2019 č. j. 9 Azs 236/2019 - 28). Není tedy důvod k přehodnocení judikatury soudu k otázce neaplikování článku 3 odst. 2 nařízení Dublin III ve vztahu k Rumunsku. Nejvyšší správní soud rovněž dodává, že již v daném období nelze již hovořit o eskalaci migrační krize, jakož i to že nadto stěžovatel není ani zranitelnou osobou.

[13] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, neboť kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně. Nebyl shledán ani důvod pro přistoupení k judikturnímu odklonu. Soud neshledal ani zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Kasační stížnost je pro výše uvedené podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[14] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s, podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[15] Pro řízení před krajským soudem byl žalobci ustanoven zástupce z řad advokátů; dle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému advokátovi odměnu a náhradu nákladů ve výši 4114 Kč (§ 11 odst. 1 písm. d, § 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu ve spojení s § 57 odst. 2 s. ř. s.); tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30ti dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. ledna 2020

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu

